

STRATEGICKÝ PLÁN SZP A VLIV NA KRAJINU

KONFERENCE IMPLEMENTACE REGIONÁLNÍ STRATEGIE
ADAPTAČNÍCH OPATŘENÍ PARDUBICKÉHO KRAJE 27.2.2024

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

OBSAH

- STRATEGICKÝ PLÁN SZP
- INTERVENCE 46.73 POZEMKOVÉ ÚPRAVY
- POZITIVNÍ VLIVY SZP NA BIODIVERZITU
- AGROLESNICTVÍ
- ZMĚNY U OPATŘENÍ PRV A PŘÍMÝCH PLATEB

NOVÁ SZP OD ROKU 2023

- Oba pilíře začleněny do jednoho **Strategického plánu SZP (SP SZP)**.
- Platnost Strategických plánů SZP začne 1. lednem 2023 (Strategický plán SZP pro ČR schválen EK dne 24. 11. 2022).
- Tři dimenze udržitelnosti: ekonomická, environmentální a sociální.
- Větší důraz na klima a biologickou rozmanitost a hospodaření s přírodními zdroji (voda, půda).
- Celkem cca 100 intervencí rozdělených mezi 9 specifických cílů + horizontální = přenos znalostí a inovace.

SP SZP 2023-2027

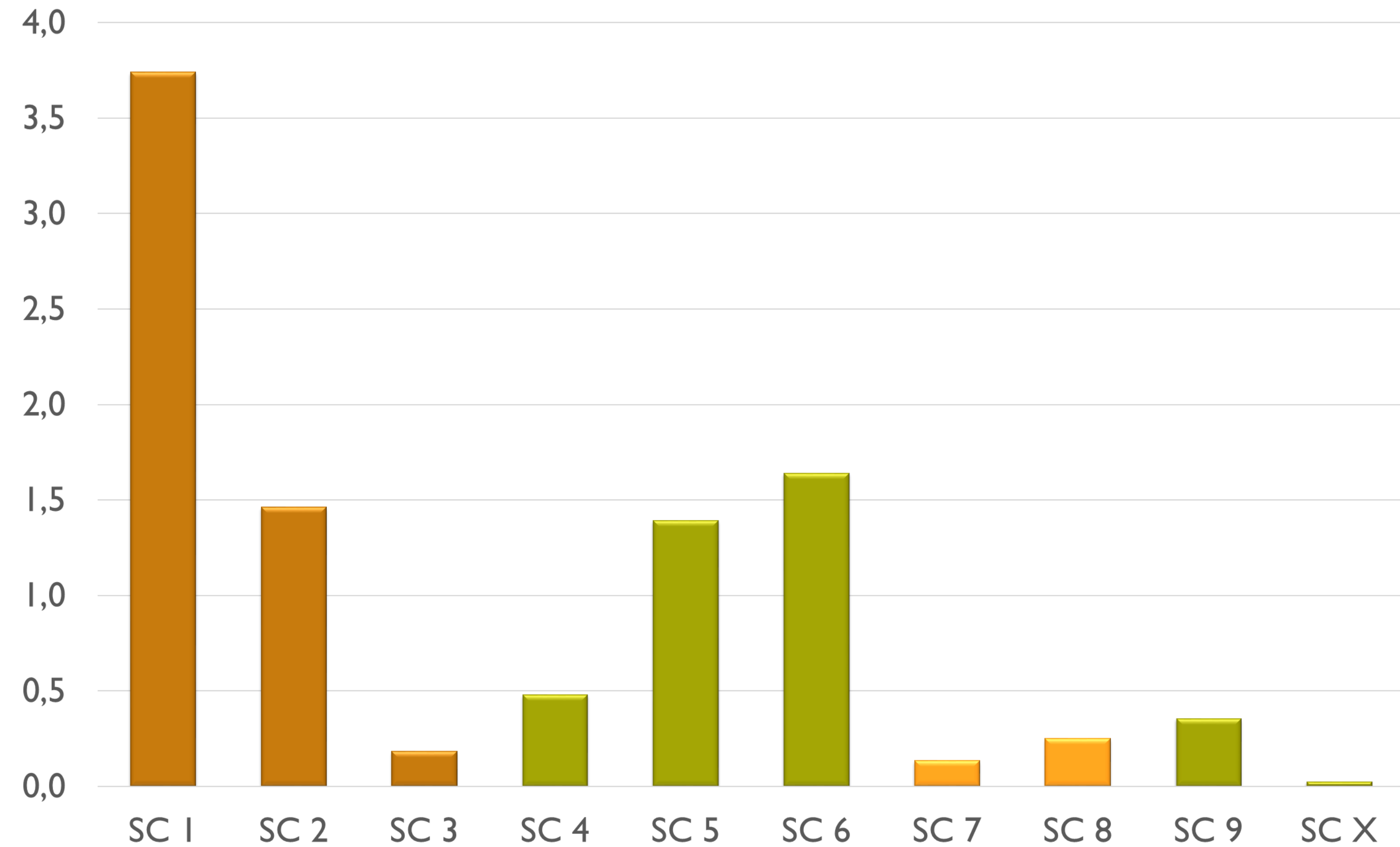
- A)PŘÍMÉ PLATBY
- B)SEKTOROVÉ INTERVENCE
- C)ROZVOJ VENKOVA

CELKOVÝ ROZPOČET NA SP SZP: CCA 8 MLD. EUR

- rozpočet na přímé platby (jen z EZZF): 4,178 mld. EUR
- rozpočet na rozvoj venkova: 3,768 mld. EUR
(s kofinancováním)
- rozpočet na sektorové intervence: 50 mil. EUR + 20 mil. EUR
pro víno + 20 mil. EUR pro včely (uváděno s kofinancováním),
pro organizace producentů je rozpočet zvlášť - 50 mil. EUR.

FINANCOVÁNÍ SPOLEČNÉ ZEMĚDĚLSKÉ POLITIKY – CÍLE

STRATEGICKÝ PLÁN - INTERVENCE

- ✓ **pro přímé platby** (základní podpora příjmu pro udržitelnost, doplňkové platby, podpora vázaná na produkci, ekoschéματα)
- ✓ **pro sektorové intervence** (OZ, víno, včely, vejce, brambory, okrasné rostliny)
- ✓ **pro rozvoj venkova**
  - závazky v oblasti životního prostředí a klimatu a další závazky hospodaření (AEKO, EZ, zalesňování, AF, AW, Leso envi)
  - přírodní omezení nebo jiná omezení specifická pro určité oblast
  - znevýhodnění specifická pro určité oblasti vyplývající z určitých závazných požadavků (Natura 2000)
  - investice
  - zahájení činnosti mladého zemědělce
  - spolupráce (EIP, LEADER, inovace)
  - výměna znalostí a informací

INTERVENTCE 46.73 POZEMKOVÉ ÚPRAVY

**CELKOVÁ
ALOKACE
2,53 MLD. KČ**

**PŘEDPOKLÁDÁNÝ
KONTINUÁLNÍ
PŘÍJEM ŽÁDOSTÍ
OD ROKU 2024**

OPRÁVNĚNÝ ŽADATEL

- Státní pozemkový úřad – pobočky krajských pozemkových úřadů

CO BUDE PODPOROVÁNO

V rámci realizace plánů společných zařízení na základě schváleného návrhu pozemkových úprav:

- protierozní opatření pro ochranu půdního fondu (např. protierozní příkopy, průlehy, meze, travní pásy, větrolamy, terasy)
- vodohospodářská opatření sloužící k neškodnému odvedení nebo rozlivu povrchových vod a ochraně území před záplavami, k zvýšení retenční schopnosti krajiny a opatření pro omezení dopadu zemědělského sucha (např. revitalizace vodních toků, záchytné příkopy a průlehy, retenční nádrže, mokřady, tůně)
- opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí a zvýšení ekologické stability krajiny (biocentra, biokoridory, interakční prvky a další výsadby)

DALŠÍ INFORMACE

- výše dotace - 100 % způsobilých výdajů
- polní cesty budou podporovány pouze v rámci realizace opatření s ekologickým charakterem, tedy výhradně v případě, že je nezbytné zpřístupnit pozemek pro realizaci příslušného ekologického opatření
- nebudou podporovány investice do odvodňování zemědělské půdy/meliorací

POZITIVNÍ VLIVY SZP NA BIODIVERZITU

- ✦ Zařazení do opatření Ekologické zemědělství (EZ) a Agroenvironmentálně-klimatická opatření (AEKO) je možné po dobu pěti let, to zaručuje, že požadovaný dopad na životní prostředí a jeho složky bude skutečně významný.
- ✦ Tato opatření stimulují zemědělce k přechodu na environmentálně šetrnější způsoby hospodaření - omezení vstupů a využití postupů a technologií šetrných k životnímu prostředí.
- ✦ Omezení používání hnojiv a přípravků na ochranu rostlin (využívání „zeleného hnojení“).
- ✦ Ochrana úrodnosti půdy, redukce eroze a navýšení organické hmoty v půdě.
- ✦ Předpokládané navýšení podílu ekologického zemědělství na výměře zemědělské půdy v roce 2027 na 21 % (cca 750 tis. ha).

POZITIVNÍ VLIVY SZP NA BIODIVERZITU NA STANDARDNÍ ORNÉ PŮDĚ

Adaptace na změnu klimatu

Snížení emisí GHG – pohlcování CO₂

Zvýšení míry sekvestrace C – ukládání C do půdy a biomasy

AEKO - Zatrávňování orné půdy, Meziplodiny, Biopásy, Druhově bohaté pokrytí orné půdy, Integrovaná produkce

EZ – Pěstování zeleniny a speciálních bylin, Pěstování víceletých píceň, Pěstování trav na semeno, Pěstování ostatních plodin, Pěstování jahodníku, Travní porost na orné půdě

Zlepšení půdních vlastností a podpora malého vodního cyklu

Snížení větrné a vodní eroze

Snížení vyplavování dusičnanů do vod

Rozčlenění velkých půdních bloků

AEKO - Zatrávňování orné půdy, Meziplodiny, Biopásy, Druhově bohaté pokrytí orné půdy, Integrovaná produkce

EZ – Pěstování zeleniny a speciálních bylin, Pěstování víceletých píceň, Pěstování trav na semeno, Pěstování ostatních plodin, Pěstování jahodníku, Travní porost na orné půdě

Opatření AEKO a EZ jsou vnímána jako jeden z nástrojů „carbon farming“.

POZITIVNÍ VLIVY SZP NA BIODIVERZITU NA STANDARDNÍ ORNÉ PŮDĚ

Zastavení úbytku biodiverzity

- Stabilizace a zvýšení biodiverzity, poskytnutím úkrytu a ploch pro získání potravy a rozmnožování druhům vázaných na zemědělskou krajinu
- Prostupnost krajiny

AEKO - Zatrávňování orné půdy, Meziplodiny, Biopásky (kombinovaný biopás), Druhově bohaté pokrytí orné půdy, **Ochrana čejky chocholaté**

POZITIVNÍ VLIVY SZP NA BIODIVERZITU NA TRVALÉM TRAVNÍM POROSTU (VRSTVY ENVIRO)

AEKO - Ošetřování extenzivních travních porostů

- Zvyšuje pestrost a ekologickou stabilitu zemědělské krajiny.
- V souladu s Prioritním akčním rámcem pro soustavu Natura 2000 v ČR je pomocí této intervence zajištěna udržovací péče vybraných stanovišť na vřesovištích, podmáčených a rašelinných loukách a travních porostech.
- Na plochách budou optimalizovány termíny seče (pastvy) s ohledem na charakter stanoviště nebo potřeby cílových druhů, které se na stanovišti vyskytují (druhy rostlin, ptáků nebo motýlů).
- Na daných plochách bude dále optimalizováno nebo vyloučeno hnojení s ohledem na charakter stanoviště.
- Zlepšuje stav populací druhů (opylovačů) ovlivněných hospodařením na zemědělské půdě (nepokosené plochy).
- V prioritních oblastech (ZCHÚ, ochranná pásma NP, Natura 2000) dochází k závaznému vymezení vhodného nadstavbového titulu na základě mapování biotopů orgány ochrany přírody v LPIS ve vrstvě ENVIRO.

Tituly:

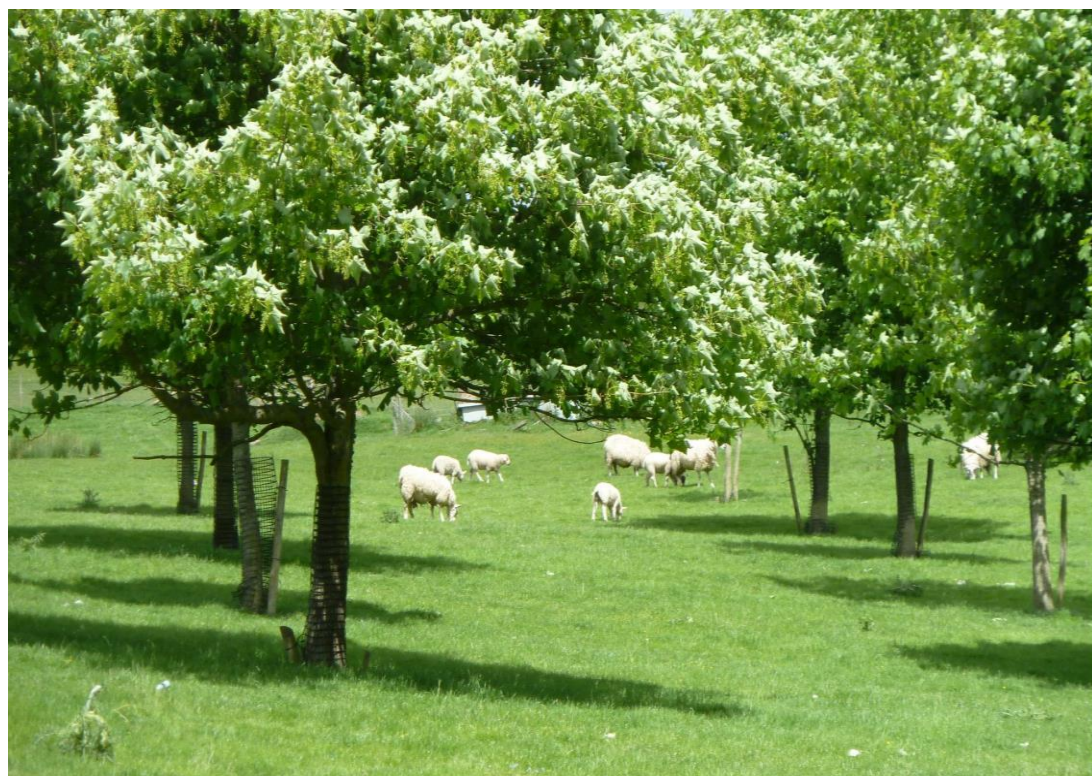
- Obecná péče o extenzivní louky a pastviny
- Mezofilní a vlhkomilné louky hnojené/nehnojené
- Horské a suchomilné louky hnojené/nehnojené
- Trvale podmáčené a rašelinné louky
- **Ochrana modrásků**
- **Ochrana chřástala polního**
- Suché stepní trávníky a vřesoviště
- Málo úživné pastviny
- Druhově bohaté pastviny
- Platba na výsledek (PnV) – nový titul v CHKO Železné hory, seznam indikačních druhů

Zdroj: A. Martiník, MENDELU

AGROLESNICKÉ SYSTÉMY

● SILVOOREBNÝ (R, G)

- PŮDA MEZI PÁSY DŘEVIN JE ZEMĚDĚLSKY OBHOSPODAŘOVÁNA

• SILVOOREBNÝ (T)

- MEZI DŘEVINAMI PROBÍHÁ PASTVA A NEBO SEČ

● I. ROK ZALOŽENÍ – 4 353 EUR/HA

● 5 LET PÉČE – 754 EUR/HA

● CELKEM NA OPATŘENÍ ALOKOVÁNO

● CCA 127 MLD. KČ

AGROLESNICKÉ SYSTÉMY

Zdroj: Shutterstock

Zdroj: Shutterstock

SPOLEČNÉ PODMÍNKY

- výsadba 100 ks na hektar
- nejméně 0,5 ha pro vstup
- více než 50 % lesních druhů
- nejvýše 40 % jednoho druhu
- projekt – výběr dřevin ze seznamu (příloha NV)
- 75 % životaschopných jedinců v období péče
- není určeno pro výmladkové plantáže a vánoční stromky

PŘÍSPĚVEK AGROLESNICKÝCH SYSTÉMŮ

Adaptace na změnu klimatu

- Snížení emisí GHG – pohlcování CO₂
- Zvýšení míry sekvestrace uhlíku – ukládání C do půdy a biomasy
- Agrolesnictví vnímáno jako jeden z nástrojů „carbon farming“

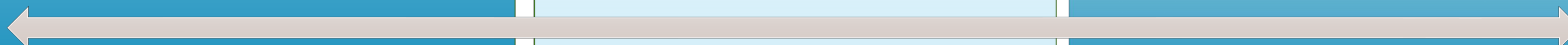
Zlepšení půdních vlastností a podpora malého vodního cyklu

- Snížení větrné a vodní eroze
- Snížení vyplavování dusičnanů do vod
- Rozčlenění velkých půdních bloků
- Stromy svými kořeny a opadem zlepšují strukturu půdy a tím její schopnost zadržet vodu

Zastavení úbytku biodiverzity

- Stabilizace a zvýšení biodiverzity, poskytnutím úkrytu a ploch pro získání potravy a rozmnožování druhům vázaných na zemědělskou krajinu
- Prostupnost krajiny

ZMĚNY V RÁMCI INTERVENČÍ PRV 2024

Agroenvironmentálně-klimatická opatření

- Zavedení nového podopatření omezení používání pesticidů v ochranných pásmech vodních zdrojů na orné půdě, které se realizuje v povodích vodárenských nádrží Římov, Švihov, Vrchlice a Opatovice. Zároveň je řešena kombinovatelnost této dotace s dalšími dotacemi AEKO.
- Úprava odpočtů při souběhu s dotacemi PP (ekoplatba)

ZMĚNY V RÁMCI INTERVENČÍ PRV 2024

Ekologické zemědělství

- Zjednodušení podmínek zrušením podmínky pěstování zlepšujících netržních plodin
- Zavedení nové doplňkové platby ve vinicích (zelené hnojení v meziřadí)
- Zvýšení sazeb na orné půdě

AKTUÁLNÍ DĚNÍ V OBLASTI PODMÍNĚNOSTI / EKOPLATBY – PŘÍPRAVA MODIFIKACE SP SZP

- V procesu příprava modifikace SP SZP v případě **DZES 8 a ekoplatby** na základě legislativy předložené ze strany EK – výjimky pro povinnost vyčleňování neproduktivních ploch – **úpravy omezené na rok 2024** Návrh modifikace Strategického plánu:
  - ✓ postoupení per rollam - vyjádření Monitorovacího výboru
  - ✓ úřední podání na EK

AKTUÁLNÍ DĚNÍ V OBLASTI PODMÍNĚNOSTI / EKOPLATBY – PŘÍPRAVA MODIFIKACE SP SZP

DZES 2

Hlavním cílem standardu je ochrana půd bohatých na uhlík (mokřadů – zamokřených půd a rašelinišť),

- **Implementace od roku 2025**
- MZe ve spolupráci s VÚMOP dokončuje mapovou vrstvu půd bohatých na uhlík,
- vrstva je postavena na mapových podkladech a datech rašelinářského archivu, KPP, vrstvy BPEJ, krajinných prvků mokřad z evidence LPIS a podkladových vrstev MŽP.

AKTUÁLNÍ DĚNÍ V OBLASTI PODMÍNĚNOSTI / EKOPLATBY – PŘÍPRAVA MODIFIKACE SP SZP

➤ modifikace DZES 5

- Novela nastavuje nové kategorie erozní ohroženosti + příslušné půdoochranné technologie
  - odklad na hospodářský rok 2025/2026 (od 1.7.2025)
  - důvod: zejména potřeba dostatečný časový prostor na naplánování osevních postupů na straně zemědělců a nastavení kontrolního mechanismu na straně PA
  - *vrstva nové eroze je již v Lpis*
- Návrh modifikace Strategického plánu:
  - ✓ úřední podání na EK
  - ✓ novelizaci NV k podmíněnosti

PŘÍMÉ PLATBY – EKOPLATBA

• DVOULETOST ÚHORU

- **Snížení** výměry po 15. 8. s tolerancí **25 %**
- **Navýšení** (pokud vychází z původně deklarované plochy U, tj. „překryv“) **bez omezení**
- Při případném rozšíření z původního „T“ v roce 2025 návrat pouze původní plochy T

• UDRŽITELNÉ HOSPODAŘENÍ S ŽIVINAMI (P, N)

- Od roku 2025
- Zajištění požadované bilance P a N na kultuře R zemědělského podniku
- Platba na výměru R,U,G podniku

DĚKUJI ZA POZORNOST

Fotografie použité na základě licence od Shutterstock.com, EK a archiv MZe